

Det starta ikke 7. oktober

Ilan Pappé:

A very short history of the Israel-Palestina conflict.

London: Oneworld Books, 2024, 185 s.

Av Tore Linné Eriksen

Med i bokredaksjonen i Gnist.

Få har bidratt så mye til å forstå Midtøsten som historikeren Ilan Pappé. Han måtte forlate Israel med dødstrusler hengende over seg på grunn av sin kritiske holdning til sionismen og støtte til den palestinske frigjøringskampen.

På norsk har vi foreløpig bare hans *Ti myter om Israel* (Oslo: Solum Bokvennen, 2018), som fortsatt er i salg. Nylig kom den i ny utgave på engelsk med et aktuelt kapittel.

Nå har Pappé oppsummert sine dyptpløyende kunnskaper i en kort oversikt som gir solid bakgrunn for å forstå dagens apartheid, krig og folkemord. Slik gjør han det klart at konflikten verken starta 7. oktober i fjor eller

Han legger derfor betydelig vekt på den tidlige sionismen og åpninga for jødisk innvandring, jordokkupasjon og fordriving av palestinere gjennom den britiske mandatperioden fra 1920.

i 1948. Han legger derfor betydelig vekt på den tidlige sionismen og åpninga for jødisk innvandring, jordokkupasjon og fordriving av palestinere gjennom den britiske mandatperioden fra 1920. Han viser også hvordan britene systematisk knuste det palestinske opprøret og mulighetene for en palestinsk stat. Vi minnes også på jødiske terrororganisasjoner og stormaktsspillet forut for delinga og staten Israel i 1948, som var mulig fordi de fleste land i det globale Sør ennå ikke hadde blitt sjølstendige. Det understrekes også at etnisk rensning og bosetterkolonialismen er en langvarig (og vedvarende) prosess, der målet er Stor-Israel som jødisk stat. Om dette er det mer å lese i den grundige studien *The ethnic cleansing of Palestine* (2006). Utviklinga videre vil være

bedre kjent for mange, men sjelden er den framstilt så klart og konsist. Det gjelder ikke minst de kyniske manøvrene kjent som Oslo I og Oslo II. Boka kom på svensk samtidig med den engelske i september, kan vi regne med et norsk forlag?

Pappe har i de siste åra forsket mye på den jødiske og pro-israelske lobbyvirksomheten i Storbritannia og USA gjennom et helt århundre, og dokumenterer den historiske bakgrunnen for at disse to statene gir Israel fritt leide til okkupasjon, kolonisering og folkemord. De som ønsker å gå dypere inn i dette temaet, anbefales Pappes murstein av et forskningsarbeid som også er utgitt i år: *Lobbying for Zionism on both side of the Atlantic* (London: Oneworld Publications, 2024, 608 s.).

Sett fra Vestbredden

Raja Shehadeh:

Hva frykter Israel fra Palestina?

Oslo: Spartacus, 2024, 102 s.

Oversatt av Christian Rugstad.

Av Tore Linné Eriksen

Med i bokredaksjonen i Gnist.

Den palestinske forfatteren og aktivisten, Raja Shehadeh, bor på Vestbredden der han virker som jurist, fredsaktivist og medarbeider i menneskerettighetsorganisasjon Al-Haq. Han har 12 bøker bak seg, der årets utgivelse er den første på norsk. De har til felles at de er korte, presise og personlige, samtidig som Shehadeh samler historiske tråder og gjør komplekse temaer forståelige uten å forenkle.

Et hovedtema er hvorfor utviklinga i Israel og de okkuperte områdene har gått i motsatt retning av det mange håpet på ved inn-

gangen til 1990-tallet, da både Berlinmuren og apartheidsystemet sto for fall. Svaret er at israelske politikere mener at det ikke finnes en palestinsk nasjon, og da er det heller ikke noe grunnlag for en tostatsløsning. Konklusjonen er lett å forstå i lys av bomberegner, massedrap og etnisk rensing i Gaza. Men Shehadeh ser også stadig flere jødiske bosettinger med militær støtte i sitt nærmiljø på Vestbredden, og han viser hvordan fortsatt krig er et tjenlig redskap for å samle et Israel med flere indre konfliktlinjer. Den velkjente kombinasjonen av religiøs fundamentalisme, høyreekstremisme, etnonasjonalisme og militarisme beveger seg åpenbart i fascistisk retning.

Den andre forklaringa på knuste muligheter ligger ifølge Shehadeh i at vestlige land forsyner den israelske staten med penge- og våpenstøtte, og sørger samtidig for at Israel aldri utsettes for straffetiltak som andre krigsforbrytere møter, og gir derfor i praksis fritt leide for fortsatt okkupasjon.

Hva frykter Israel fra Palestina? Bokas svar er ganske enkelt. Shehadeh svarer: *Det er rett og slett palestinerne eksistens.*